

VERGİ SİRKÜLERİ

NO: 2018/19

TARİH: 27/03/2018

KONU	6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu Kapsamında İşletmelerin Yükümlülükleri
------	--

Türkiye’de kişisel verilerin korunmasına ilişkin yasal düzenleme, 07.04.2016 tarih 29677 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “**6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu**” ile yapılmıştır. Kanunun yayımını takiben “Kişisel Verileri Koruma Kurumu” kurularak çalışmalarına başlamıştır. Söz konusu kanun 2016 Nisan ayında yayınlanmış olmasına rağmen uygulamaya ilişkin ikincil mevzuat çalışmaları daha sonra çıkarıldığından kanun hükümlerinin gerçek anlamda uygulanmaya başlanması 01.01.2018 tarihinden itibaren zorunlu hale gelmiştir.

Söz konusu Kanun ve Kanun kapsamında yayınlanan Tebliğ ve Yönetmeliklerde yer alan düzenlemelere ilişkin açıklamalar aşağıda özetlenmiştir.

Düzenleme ile Neler Amaçlanıyor?

6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanun ile, kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerinin korunması, ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasların belirlenmesi amaçlanmaktadır.

Kanun ve Yönetmelikte Yer Alan Terimler Ne Anlama Geliyor?

Kanun kapsamında yapılan düzenlemelere geçmeden önce kanun metninde yer alan terimlerden bazılarının, yine kanun metninde yapılmış olan tanımlarına göz atmakta yarar görmekteyiz. Kanun ve yönetmelik metninde; “

- ***Kişisel veri:*** Kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi,
- ***Kişisel verilerin işlenmesi:*** Kişisel verilerin tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla elde edilmesi, kaydedilmesi, depolanması, muhafaza edilmesi, değiştirilmesi, yeniden düzenlenmesi, açıklanması, aktarılması, devralınması, elde edilebilir hâle getirilmesi, sınıflandırılması ya da kullanılmasının engellenmesi gibi veriler üzerinde gerçekleştirilen her türlü işlem,
- ***İlgili kişi:*** Kişisel verisi işlenen gerçek kişi,
- ***Açık rıza:*** Belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rıza,
- ***Anonim hâle getirme:*** Kişisel verilerin, başka verilerle eşleştirilerek dahi hiçbir surette kimliği belirli veya belirlenebilir bir gerçek kişiyle ilişkilendirilemeyecek hâle getirilmesi,
- ***Veri işleyen:*** Veri sorumlusunun verdiği yetkiye dayanarak onun adına kişisel verileri işleyen gerçek veya tüzel kişi,
- ***Veri kayıt sistemi:*** Kişisel verilerin belirli kriterlere göre yapılandırılarak işlendiği kayıt sistemi,

- **Sicil:** Başkanlık tarafından tutulan Veri Sorumluları Sicili,
- **Veri sorumluları sicil bilgi sistemi (VERBİS):** Veri sorumlularının Sicile başvuruda ve Sicile ilişkin ilgili diğer işlemlerde kullanacakları, internet üzerinden erişilebilen, Başkanlık tarafından oluşturulan ve yönetilen bilişim sistemi,
- **Veri sorumlusu:** Kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişi,
- **İrtibat kişisi:** Türkiye’de yerleşik olan tüzel kişiler ile Türkiye’de yerleşik olmayan tüzel kişi veri sorumlusu temsilcisinin Kanun ve bu Kanuna dayalı olarak çıkarılacak ikincil düzenlemeler kapsamındaki yükümlülükleriyle ilgili olarak, Kurum ile kurulacak iletişim için veri sorumlusu tarafından Sicile kayıt esnasında bildirilen gerçek kişi,
- **Kişisel veri işleme envanteri:** Veri sorumlularının iş süreçlerine bağlı olarak gerçekleştirmekte oldukları kişisel veri işleme faaliyetlerini; kişisel veri işleme amaçları, veri kategorisi, aktarılan alıcı grubu ve veri konusu kişi grubuyla ilişkilendirerek oluşturdukları ve kişisel verilerin işlendikleri amaçlar için gerekli olan azami süreyi, yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel verileri ve veri güvenliğine ilişkin alınan tedbirleri açıklayarak detaylandırdıkları envanter,
- **Kişisel veri saklama ve imha politikası:** Veri sorumlularının, kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süreyi belirleme işlemi ile silme, yok etme ve anonim hale getirme işlemi için dayanak yaptıkları politika,

olarak tanımlanmıştır. Özellikle “Kişisel Veri”nin tanımına bakıldığında, “kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi”nin kişisel veri olarak kabul edilmesi, kişilerin kimlik bilgilerinden vatandaşlık ve vergi numarasına, adres ve iletişim bilgilerinden, kişisel zevk ve tercihlerine kadar daha bir çok bilginin düzenleme kapsamında değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Düzenleme Kimleri Kapsıyor?

Düzenleme, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen işleyen gerçek ve tüzel kişileri kapsamaktadır. Bu doğrultuda kişisel veri tanımı kapsamında değerlendirilen verileri işleyen işletmeler (bankacılık, sigortacılık, bireysel emeklilik, gayrimenkul yatırım ortaklıkları, portföy yönetim şirketleri, factoring, e-ticaret, enerji, turizm, otel, eğitim kurumları, vakıflar ve dernekler başta olmak üzere) 6698 sayılı Kanun ile getirilen düzenlemelere uymak zorundadırlar.

Benzer şekilde kişisel verisi işlenen gerçek kişiler de, kendilerine dair işlenen verilerle ilgili olarak, bu verileri işleyen kişi veya kurumlardan bilgi talebinde bulunabileceklerdir.

Veri Sorumlusu Kimdir? Görev ve Yükümlülükleri Nelerdir?

Veri Sorumlusu kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyerek, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu gerçek veya tüzel kişidir.

Tüzel kişilerde veri sorumlusu tüzel kişiliğin kendisidir. Türkiye’de yerleşik olan tüzel kişilerin Kanun kapsamındaki veri sorumlusu yükümlülükleri, tüzel kişiliği temsil ve ilzama yetkili organ veya ilgili mevzuatta belirtilen kişi veya kişiler marifetiyle yerine getirilecektir. Tüzel kişiliği temsile yetkili organ, Kanunun uygulanması bakımından yerine getirilecek yükümlülükler ile ilgili olarak bir veya birden fazla kişiyi görevlendirebilecektir. Bu görevlendirme Kanun hükümleri uyarınca tüzel kişiliğin sorumluluğunu ortadan kaldırmamaktadır.

Veri sorumlusunun ilgili kişileri aydınlatma yükümlülüğü bulunmaktadır. Bu kapsamda Kişisel verilerin elde edilmesi sırasında veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişi, ilgili kişilere;

- Veri sorumlusunun ve varsa temsilcisinin kimliği,
- Kişisel verilerin hangi amaçla işleneceği,
- İşlenen kişisel verilerin kimlere ve hangi amaçla aktarılabileceği,
- Kişisel veri toplamanın yöntemi ve hukuki sebebi,
- Kişisel verisi işlenen kişilerin haklarının neler olduğu,

konusunda bilgi vermekle yükümlüdür. Veri sorumlusu ayrıca veri güvenliğine ilişkin olarak;

- Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek,
- Kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek,
- Kişisel verilerin muhafazasını sağlamak,

amacıyla gerekli güvenlik tedbirlerini almak zorundadır. Veri sorumlusunun aydınlatma yükümlülüğüne ilişkin usul ve esaslar 10.03.2018 tarih 30356 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “*Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul Ve Esaslar Hakkında Tebliğ*” ile belirlenmiştir.

İlgili Kişinin (Verileri İşlenen Kişi) Hakları Nelerdir?

İlgili kişiler veri sorumlusuna başvurarak kendisiyle ilgili;

- Kişisel veri işlenip işlenmediğini öğrenme,
- Kişisel verileri işlenmişse buna ilişkin bilgi talep etme,
- Kişisel verilerin işlenme amacını ve bunların amacına uygun kullanılıp kullanılmadığını öğrenme,
- Yurt içinde veya yurt dışında kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişileri bilme,
- Kişisel verilerin eksik veya yanlış işlenmiş olması hâlinde bunların düzeltilmesini isteme,
- Kanunda öngörülen şartlar çerçevesinde kişisel verilerin silinmesini veya yok edilmesini isteme,
- Kişisel verilerle ilgili değişikliklerin, kişisel verilerin aktarıldığı üçüncü kişilere bildirilmesini isteme,
- İşlenen verilerin münhasıran otomatik sistemler vasıtasıyla analiz edilmesi suretiyle kişinin kendisi aleyhine bir sonucun ortaya çıkmasına itiraz etme,
- Kişisel verilerin kanuna aykırı olarak işlenmesi sebebiyle zarara uğraması hâlinde zararın giderilmesini talep etme,

haklarına sahiptir.

Veri Sorumlusuna Başvuru Nasıl Yapılır, Nelere Dikkat Edilecektir?

Veri sorumlusuna yapılacak başvuruya ilişkin usul ve esaslar, 10.03.2018 tarih 30356 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “*Veri Sorumlusuna Başvuru Usul Ve Esasları Hakkında Tebliğ*” ile belirlenmiştir. Söz konusu tebliğ kapsamında ilgili kişiler, başvurularını Türkçe yazılı olarak veya kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi, güvenli elektronik imza, mobil imza ya da ilgili kişinin elektronik posta adresini kullanmak suretiyle veya başvuru amacına yönelik geliştirilmiş bir yazılım vasıtasıyla veri sorumlusuna ileteceklerdir. Veri sorumlusu başvuruda yer alan talepleri, talebin niteliğine göre en kısa sürede ve en geç otuz gün içinde sonuçlandıracaktır.

Veri Sorumluları Sicili

6698 sayılı Kanun kapsamında, Kişisel Verileri Koruma Kurumu Başkanlığı tarafından kamuya açık olarak tutulacak olan “Veri Sorumluları Sicili” oluşturulmuştur. Veri Sorumluları Siciline yapılması öngörülen kayıtlara ilişkin usul ve esaslar ile uygulamaya ilişkin prosedürler 30.12.2017 tarih 30286 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “*Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik*” ile belirlenmiştir.

İlgili yönetmelikte ayrıca kayıt yükümlülüğünün başlangıcı, kayıt yükümlülüğü kapsamında VERBİS’e girilecek bilgiler, kayıt başvurusu, kayıt yenilenmesi ve silinmesine dair düzenlemelere yer verilmiştir. Bu doğrultuda veri sorumluları, kişisel veri işlemeye başlamadan önce Veri Sorumluları Siciline kaydolmak zorundadırlar.

Kayıt Yükümlülüğünün İstisnaları Nelerdir?

Aşağıda belirtilen kişisel veri işleme faaliyetleri bakımından veri sorumlusunun bu faaliyetleri Sicile kayıt etmesi ve bildirmesi yükümlülüğü bulunmamaktadır.

- Kişisel veri işlemenin suç işlenmesinin önlenmesi veya suç soruşturması için gerekli olması.
- İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş kişisel verilerin işlenmesi.
- Kişisel veri işlemenin kanunun verdiği yetkiye dayanılarak görevli ve yetkili kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarınca, denetleme veya düzenleme görevlerinin yürütülmesi ile disiplin soruşturma veya kovuşturması için gerekli olması.
- Kişisel veri işlemenin bütçe, vergi ve mali konulara ilişkin olarak Devletin ekonomik ve mali çıkarlarının korunması için gerekli olması.

Kişisel Verilerin Silinmesi veya Anonim Hale Getirilmesinde Nelere Dikkat Edilmelidir?

Kişisel verilerin silinmesi ve anonim hale getirilmesine ilişkin usul ve esaslar 28.10.2017 tarih 30224 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan “*Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik*” ile belirlenmiştir.

Söz konusu yönetmelik doğrultusunda kişisel verilerin işleme şartlarının tamamının ortadan kalkması halinde, kişisel verilerin veri sorumlusu tarafından resen veya ilgili kişinin talebi üzerine silinmesi, yok edilmesi veya anonim hâle getirilmesi gerekmektedir. Bu işlemler esnasında ilgili mevzuat hükümlerine, Kurul kararlarına ve kişisel veri saklama ve imha politikasına uygun hareket edilmesi, imha işlemlerinin tamamın kayıt altına alınması ve bu kayıtların 3 yıl süre ile saklanması, uygulanan yöntem ve prosedürlerin açıklanması zorunludur.

Düzenlemelere Uyulmaması Halinde Karşılaşılacak Cezai Yaptırımlar Nelerdir?

Kişisel verilerin korunması hakkında düzenlemelere uyulmaması halinde uygulanacak cezai yaptırımlar “suçlar” ve “kabahatler” olarak iki kategoriye ayrılmış olup suç teşkil eden fiiller için hapis cezası, kabahat olarak değerlendirilen fiiller için idari para cezası uygulanacaktır. Buna göre,

Hapis Cezaları;

- Kişisel verilerin hukuka aykırı olarak kaydedilmesi halinde 1 yıldan 3 yıla kadar,
- Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçirenler için, 2 yıldan 4 yıla kadar,
- Kanunların belirlediği sürelerin geçmiş olmasına karşın verileri sistem içinde yok etmekle yükümlü olanlara görevlerini yerine getirmediklerinde 1 yıldan 2 yıla kadar,

İdari Para Cezaları;

- Aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 5.000 Türk lirasından 100.000 Türk lirasına kadar,
- Veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,
- Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,
- Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar,

uygulanabilecektir.

İşletmeler Nasıl Bir Yol Haritası Belirlemelidirler?

Kişisel verilerin korunmasına ilişkin yasal düzenlemeler kapsamında oluşturulacak yol haritası belirlenirken öncelikle kişisel veri işleme envanterinin oluşturulması gerekecektir. Bu kapsamda;

- İşletmelerin başta bilgi işlem ve hukuk birimleri olmak üzere insan kaynakları, pazarlama satış ve muhasebe gibi ilgili tüm birimlerinin bir araya gelerek durum değerlendirmesi yapması,
- Veri sorumlularının iş süreçlerine bağlı olarak gerçekleştirmekte oldukları kişisel veri işleme faaliyetlerinin neler olduğu,
- Kişisel veri işleme amaçları ve hangi verilerin elde edileceği,
- Verilerin elde edilme kaynakları,
- Veri kategorileri, aktarılan alıcı grubu ve veri konusu kişi grupları,
- Yabancı ülkelere aktarımı öngörülen kişisel verilerin ve veri güvenliğine ilişkin alınan tedbirlerin detayları,

belirlenecektir. Ayrıca veri sorumlularının, kişisel verilerin işlendikleri amaç için gerekli olan azami süreyi belirleme işlemi ile silme, yok etme ve anonim hale getirme işlemi için dayanak oluşturacak “kişisel veri saklama ve imha politikası”nın oluşturulması gerekecektir.

Konuya ilişkin olarak yayınlanmış olan yasal düzenlemeler aşağıda sunulmuştur.

Mevzuatın Nevi	Yayımlandığı Resmi Gazete	Yürürlük Tarihi
6698 Sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu	7 Nisan 2016 - 29677	8, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17 ve 18 inci maddeleri yayımı tarihinden altı ay sonra, Diğer maddeleri ise yayımı tarihinde,
Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik	28 Ekim 2017 - 30224	01 Ocak 2018
Kişisel Verileri Koruma Kurulu Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik	16 Kasım 2017 - 30242	16 Kasım 2017
Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik	30 Aralık 2017 - 30286	01 Ocak 2018
Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ	10 Mart 2018 - 30356	10 Mart 2018
Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ	10 Mart 2018 - 30356	10 Mart 2018

Yukarıda yer alan yasal düzenlemelere aşağıdaki bağlantı yardımıyla ulaşılabilecektir.

[Ek-1 6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu](#)

[Ek-2 Kişisel Verilerin Silinmesi, Yok Edilmesi veya Anonim Hale Getirilmesi Hakkında Yönetmelik](#)

[Ek-3 Kişisel Verileri Koruma Kurulu Çalışma Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik](#)

[Ek-4 Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmelik](#)

[Ek-5 Veri Sorumlusuna Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Tebliğ](#)

[Ek-6 Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ](#)

Saygılarımızla,